

Tariffnemndas vedtak 27. november 2014 om videreføring av forskrift om delvis allmenngjøring av industri- overenskomsten/VO-delen 2014-2016

Protokoll 4/2014

Vedtak om videreføring av forskrift om delvis allmenngjøring av
industrioverenskomsten/VO-delen 2014-2016.

Tariffnemndas flertall finner at vilkårene for allmenngjøring er til stede, og viser til dokumentasjonen av forholdene i bransjen som er lagt fram i LOs begjæring 19. mai 2014, og til sakens opplysninger for øvrig. Tariffnemndas flertall finner at fortsatt allmenngjøring i bransjen er et nødvendig tiltak for å oppfylle formålet med allmenngjøringsloven.

Tariffnemndas medlem Margrethe Meder er ikke enig i at vilkårene for allmenngjøring foreligger. Det vises til dissens i tidligere vedtak. Det bemerkes at det overordnede bildet viser ryddige forhold i bransjen og at det ikke for Tariffnemnda er fremlagt dokumentasjon som tilsier en fortsatt allmenngjøring. Medlemmet Meder vil videre understreke at dersom det ikke betales utenbystillegg eller reise, kost og losji, kan dette ikke i seg selv tas til inntekt for behov for fortsatt allmenngjøring. Det er et omstridt spørsmål i hvilke situasjoner en arbeidstaker har krav på disse tilleggene. Dette medlem vil videre vise til ikrafttredelse av arbeidsmiljølovens regler om likebehandling i § 14-12 a fra 1. januar 2013, som ivaretar beskyttelse av utenlandske arbeidstakere ved innleie.

Tariffnemnda har vurdert særskilt om allmenngjøring av utenbystillegget skal videreføres.

Utenbystillegget skal, med unntak for arbeidstakere som blir inntatt på arbeidsstedet, betales ved arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, jf. forskriften § 3 annet ledd. Formålet med regelen er å kompensere for ulempen med å bo borte fra hjemmet.

For å få nærmere belyst hva som er bakgrunnen for at bestemmelsen om utenbystillegg er inntatt i Industrioverenskomsten, hvem som får tillegget når, og hvilke konsekvenser det vil få dersom allmenngjøring av tillegget ikke videreføres, har Tariffnemnda invitert LO,

Fellesforbundet, NHO og Norsk Industri til å gi en muntlig redegjørelse om disse spørsmålene. Slik redegjørelse ble gitt i Tariffnemndas møte 27. november 2014.

Tariffnemnda har sett hen til at det med virkning fra 1. januar 2013 er innført nye regler i arbeidsmiljøloven § 14-12a om likebehandling ved utleie fra bemanningsforetak.

Arbeidstakere som leies ut fra bemanningsforetak til tariffbundne virksomheter vil normalt ha rett til tariffavtalens utenbystillegg som følge av likebehandlingsreglene, uavhengig av om utenbystillegget er allmenngjort eller ikke, hvis de sendes ut for å arbeide fra innleiebedriften.

Arbeidstakere i utenlandske og norske virksomheter som ikke er tariffbundne, samt arbeidstakere som leies ut fra ikke-tariffbundne bemanningsforetak til slike virksomheter, vil derimot ikke ha rett til utenbystillegget hvis det ikke allmenngjøres. Selv om tariffavtaledekningen i bransjen er høy, legger Tariffnemndas flertall til grunn at bortfall av utenbystillegget vil ramme en ikke ubetydelig andel arbeidstakere i bransjen.

Tariffnemnda har observert at allmenngjøring av utenbystillegget kan gi den virkning at flere utenlandske virksomheter etablerer seg i Norge fremfor å yte midlertidige tjenester i Norge. Tariffnemndas flertall finner likevel at fortsatt allmenngjøring av utenbystillegget er nødvendig for å oppfylle formålet med allmenngjøringsloven, og viser til at allmenngjøring av utenbystillegget er nødvendig for å redusere ulikheten mellom norske og utenlandske arbeidstakere.

Tariffnemnda legger til grunn at bestemmelsene i forskriften om utenbystillegg, arbeidstid, overtidstillegg og kostnadsdekning ved overnatting utenfor hjemmet er i samsvar med EØS-retten. Nemnda viser til Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2013 s. 258 (Verftssaken).

Tariffnemnda presiserer at § 3 annet ledd om utenbystillegget skal forstås slik at tillegget bare skal gis når det er virksomhetens behov som er årsaken til at arbeidstakeren må bo borte fra hjemmet. Tillegget skal ikke betales dersom arbeidstakeren frivillig har valgt å bo et annet sted enn arbeidsstedet (frivillig pendling).

For nærmere omtale og begrunnelse for forskriften vises til Tariffnemndas opprinnelige vedtak 6. oktober 2008 om delvis allmenngjøring av Verkstedsoverenskomsten i skips- og verftsindustrien.

Tariffnemnda har blitt gjort oppmerksom på at bestemmelsen i forskriften § 4 om regulering av lønn i forskriftens virketid, oppfattes som uklar med hensyn til tidspunktet for når nye lønnssetser som følge av tariffrevisjoner skal tre i kraft. Tariffnemnda har funnet det hensiktsmessig å endre bestemmelsen slik at det går tydelig fram at nye satser skal vedtas av nemnda, og med virkning fra det tidspunkt nemnda bestemmer. Det legges til grunn at satsene normalt vil endres som følge av begjæring fra en av partene.

Utover dette, innebærer Tariffnemndas vedtak at forskriften videreføres uten endringer.

Oslo, 27. november 2014

Johan Kr. Øydegard

Steinar Holden

Terese Smith Ulseth

Knut Bodding

Margrethe Meder

Forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien.

Fastsatt av Tariffnemnda 27. november 2014 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. § 3

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Industrioverenskomsten/VO-delen 2014-2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften gjelder fagarbeidere, spesialarbeidere og hjelpearbeidere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien.

Med fagarbeider menes arbeidstaker med offentlig godkjent fag- eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse som formelt kan likestilles med fag- eller svennebrev innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid.

Med spesialarbeider menes arbeidstaker som er fylt 18 år og har fått slik øvelse at vedkommende selvstendig og under eget ansvar kan betjene utstyr og maskiner eller utføre annet spesialarbeid som er et nødvendig ledd i produksjonen.

Med hjelpearbeider menes arbeidstaker som ikke fyller vilkårene for spesialarbeider, dvs. arbeidstaker som utfører enklere arbeid i produksjonen.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelser

Arbeidstakere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien, jf. § 2, skal ha en lønn per time på minst:

- a) kr. 160,15 for fagarbeider
- b) kr. 152,85 for spesialarbeider
- c) kr. 145,64 for hjelpearbeider.

Med unntak for arbeidstakere som blir inntatt på arbeidsstedet skal det for arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, betales et tillegg per time på:

- a) kr. 32,03 for fagarbeidere
- b) kr. 30,57 for spesialarbeidere
- c) kr. 26,97 for hjelpearbeidere.

På arbeidsplasser med skiftarbeid skal det betales et tillegg per time på:

- a) For toskiftarbeid (36,5 timer pr. uke):

- 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet
- 2. skift: kr. 17,69

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr. 37,79

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr. 54,19

Enhver time utover kl. 24.00 betales med tillegg som for 3. skift.

- b) For treskiftarbeid (35,5 timer pr. uke):

- 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet
- 2. skift: kr. 18,23
- 3. skift: kr. 27,13

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr. 38,89

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr. 55,71.

- c) For helkontinuerlig treskiftarbeid (33,6 timer pr. uke):

1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

2. skift: kr. 19,32

3. skift: kr. 26,66

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr. 41,06

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr. 58,87

Ved omregning fra ordinær arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes følgende tabell:

fra 37,5 timer – 36,5 timer: 2,74 %

fra 37,5 timer – 35,5 timer: 5,63 %

fra 37,5 timer – 33,6 timer: 11,61 %.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

§ 5. Arbeidstid

Den ordinære arbeidstid må ikke overstige 37,5 timer pr. uke.

Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

- toskiftsordninger: 36,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
- treskiftsordninger: 35,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
- helkontinuerlig skift: 33,6 timer pr. uke i gjennomsnitt

Andre arbeidstidsordninger kan avtales i samsvar med reglene i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern kap. 10.

§ 6. Godtgjøring for overtid

Det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid med 50 % av timesatsen i § 3 første ledd. For arbeid utover ordinær arbeidstid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100 % av timesatsen i § 3 første ledd.

§ 7. Utgifter til reise, kost og losji

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning e.l. kan avtales.

§ 8. Arbeidstøy

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 9. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår etter avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 10. Ikrafttreden og opphør

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Industriooverenskomsten/VO-delen mellom LO og NHO 2014-2016 blir avløst av ny tariffavtale eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 22. mars 2013 nr. 381 om delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien oppheves straks.